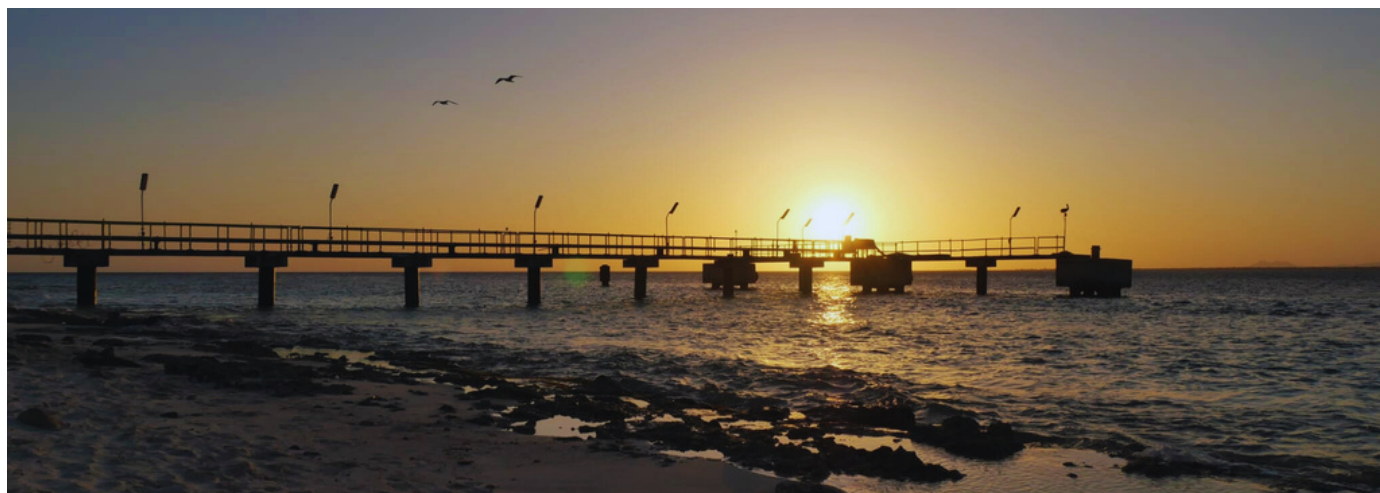

ENERGIE VOOR BONAIRE

De kwartaalnieuwsbrief van BBT

IN DEZE EDITIE:

**MILIEUEFFECTENRAPPORT
TERMINAL INGEDIEND**

**ZONNEPARK GROTE
TOEVOEGING VOOR
VEELZIJDIGE
ENERGIEOPWEKKING**

BBT richt zich op de verbetering van bestaande brandstofvoorzieningen en op de verduurzaming van nieuwe energievoorzieningen voor Bonaire. Met deze kwartaalnieuwsbrief houdt BBT bewoners van Bonaire en andere stakeholders en geïnteresseerden op de hoogte van de voortgang van projecten en werkzaamheden.

Milieueffectenrapport terminal ingediend

Het milieueffectenrapport (MER) voor de BBT Brandstofterminal is begin deze maand ingediend bij Rijkswaterstaat als onderdeel van de vergunningsaanvraag. In het rapport worden de mogelijke milieueffecten van de brandstofterminal zorgvuldig beoordeeld. Rijkswaterstaat zal het MER nu evalueren en binnenkort publiceren.

Uitgebreid onderzoek

Het MER is gebaseerd op zowel bureauonderzoek als veldonderzoek op Bonaire. Het rapport is opgesteld door ingenieursbureau Arcadis en bouwt voort op studies uitgevoerd door Witteveen & Bos en EcoVision. Tijdens de veldbezoeken zijn verschillende locaties bezocht en werden gesprekken gevoerd met lokale belanghebbenden, zoals Stinapa, Dienst Ruimtelijke Ontwikkeling en de havenmeester. Op deze manier worden verschillende perspectieven en overwegingen meegenomen. De onderdelen die in het MER beoordeeld worden, zijn: de impact van de nieuwe terminal op natuur op land en in zee, archeologie, geluid, afvalstoffen, veiligheid, lucht, geur, lucht, bodem en water, energie en landschap.

Bouwimpact meegewogen

Niet alleen de effecten van de opererende brandstofterminal, maar ook de impact van het bouwproces komt uitgebreid aan bod in het MER. Op basis van de uitkomsten kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met de planning van werktijden om zeeschildpadden en andere dieren zo min mogelijk te verstoren. Behoud of terugbrengen van bomen en planten in het werkgebied is ook een belangrijk aandachtspunt.

Onderzoekers van Arcadis op de aangewezen locatie

Noodzaak nieuwe terminal

De bouw van een nieuwe brandstofterminal op Bonaire is noodzakelijk omdat de bestaande opslagpunten op het eiland niet meer voldoen aan de veiligheidsnormen. Dit brengt risico's met zich mee voor mens en milieu. Indirect loopt ook de economie van Bonaire gevaar omdat verkeer, elektriciteit- en drinkwatervoorziening afhankelijk zijn van brandstoffen. Het besluit om een nieuwe terminal te bouwen is genomen in 2017 na advies van de Taskforce die onderzocht heeft hoe de brandstofvoorziening op Bonaire kan worden verbeterd. Deze Taskforce had deelnemers vanuit het OLB en de ministeries van EZK, I en W en BZK.

Locatiekeuze

Na uitgebreid onderzoek is de aangewezen locatie voor de nieuwe terminal ten Zuiden van het vliegveld. Door deze locatie te gebruiken, kan er gebruik gemaakt worden van de bestaande steiger en hoeft er niet gebouwd te worden in zee. De nieuwe terminal zal de bestaande opslagtanks van BOPEC, Curoil in Hato en de luchthaven vervangen. Centralisatie van alle brandstofopslag bevordert veiligheid en efficiëntie. De nabijheid van het vliegveld minimaliseert daarnaast transport van brandstof over de openbare weg. Een groot deel van de brandstof is namelijk bestemd om vliegtuigen te tanken.

Het Milieueffectenrapport wordt na beoordeling door Rijkwaterstaat openbaar gemaakt. De daaropvolgende stap is een marktverkenningsonderzoek om de meest geschikte partij te vinden voor de bouw van de terminal.

Zonnepark grote toevoeging voor veelzijdige energieopwekking

Het zonnepanelenpark op Bonaire is inmiddels volop in gebruik en een integraal onderdeel van Bonaire's energievoorziening. BBT investeerde 10 miljoen in deze ontwikkeling. Het zonnepark wekt momenteel gemiddeld 5.3 megawatt op, wat overeenkomt met ongeveer een vijfde van het totale energieverbruik op het eiland. Maar geen dag is hetzelfde.

Wolken voor de zon

Plantmanager Alfredo Ruiz van ContourGlobal benadrukt dat de energieproductie sterk wisselt door weersomstandigheden: "Wolken hebben meteen een grote invloed op het opwekken van zonne-energie. In een seconde kan het van 5 naar 1 megawatt dalen." Gelukkig zijn er geavanceerde batterijsystemen om deze schommelingen grotendeels op te vangen. De batterijen worden automatisch ingeschakeld wanneer de zon afwezig is, of wanneer het stroomverbruik piekt.

Prioriteit voor zon en wind

Naast zonne-energie en batterijen, wordt gebruik gemaakt van windenergie en dieselgeneratoren. De windturbines kunnen op dit moment maximaal 11 megawatt leveren. De generatoren, wanneer ze allemaal zijn ingeschakeld, maximaal 23 megawatt.

Zonne-energie en windenergie krijgen automatisch voorrang binnen het Energy Management System (EMS) waarmee gewerkt wordt. Wanneer de zon schijnt wordt er maximaal gebruik gemaakt van zonne-energie en wanneer het waait wordt maximaal gebruik gemaakt van windenergie. Vervolgens worden de batterijen ingeschakeld en als laatste de generatoren.

Afgelopen mei vond de relatief 'groenste dag' voor stroomopwekking op Bonaire plaats: slechts drie van de tien generatoren waren operationeel. Wanneer de capaciteit van windenergie verder wordt verhoogd, zal de afhankelijkheid van de generatoren verder afnemen. Tenminste, in de maanden dat het waait. De generatoren blijven voorsnog noodzakelijk om het hele jaar door stroom te kunnen leveren.

Werknemers van ContourGlobal breiden hun kennis uit

De ontwikkelaar van de schoonmaakrobot geeft instructies over het gebruik

Stofvrije panelen

In de windvrije maanden is optimaal gebruik van zonne-energie van extra groot belang. Onderhoud en schoonmaak van de zonnepanelen is daarbij cruciaal. Een *solar cleaning robot* zorgt ervoor dat de 38.552 vierkante meter aan panelen stofvrij wordt gehouden zodat deze zo efficiënt mogelijk energie kunnen opnemen. De ontwikkelaar van de robot uit Luxemburg was onlangs op het eiland om medewerkers van ContourGlobal op te leiden in het gebruik van de robot.

Een unieke mix

De gecombineerde benadering op Bonaire, met verschillende manieren van energie opwekken, is uniek. Plantmanager Ruiz geeft aan dat Bonaire voor ContourGlobal als een prototype voor de toekomst geldt, waar hernieuwbare energie prioriteit heeft.

BBT investeerde 10 miljoen euro in het zonnepanelenpark, afkomstig van subsidie vanuit EZK. Contour Global is de eigenaar van het park. De distributie van stroom blijft in handen van WEB. De betrokken partners zijn trots op de veelzijdigheid van de energiecentrale en de groeiende ontwikkelingen op het gebied van hernieuwbare energie.

Bonaire Brandstof Terminals B.V.
 Lange Voorhout 29
 2514 EB Den Haag
 info@bbtbonaire.com
 www.bbtbonaire.com

Wil je toegevoegd worden aan onze mailinglijst en elk kwartaal onze nieuwsbrief ontvangen, of heb je vragen naar aanleiding van de nieuwsbrief? Neem dan contact met ons op.